

فراخوان پذیرش پژوهشگر مهمان

برای سال آموزشی - پژوهشی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

مقدمه

« پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه » در فصل جدید فعالیت های آموزشی پژوهشی خود، نهمین دوره پذیرش پژوهشگر مهمان را برگزار می کند. دانشجویانی که در رشته ها و گرایش های علوم سیاسی، روابط بین الملل، مطالعات منطقه ای، مدیریت استراتژیک، جغرافیای سیاسی و مطالعات نفت و گاز مدرک دکتری دارند یا مشغول به تحصیل در دوره دکتری هستند می توانند مدارک خواسته شده (در زیر) را ارسال و در صورت پذیرش برای مدت یک سال پژوهشگر مهمان پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه شده ، پس از طی یک سال فعالیت حضوری، غیر حضوری ، گواهی یک سال پژوهشگری مهمان را دریافت نمایند. جزئیات برنامه این دوره به شرح زیر می باشد :

یک. آورده ها و نتایج برنامه پژوهشگران مهمان

پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه با هدف تربیت نسل نو و نخبگان کارآزموده ، مبادرت به پذیرش پژوهشگران مهمان می کند. پژوهشگران مهمان نیز با گوش دادن و ارائه کردن مطالب و مباحث خود، تکنیک ها و ظرافت های ارائه را یاد می گیرند، با استادان نام آشنا و سرشناس خاورمیانه پژوهی کار می کنند، از امکانات کتابخانه ای، کارگاه های آموزشی- پژوهشی، همایش ها و دیگر امکانات مرکز مطالعات خاورمیانه برخوردار می شوند، ایمیل ویژه و کارت شناسایی بین المللی پژوهشکده را دریافت و به مدت یک سال فنون عملی تحقیق و آموزش را فرا می گیرند و بالاخره در صورت رعایت شرایط گواهی نامه یک سال کاورزی علمی را دریافت می نمایند.

دو. شیوه ثبت نام

دارندگان مدرک دکتری و دانشجویان فعلی در مقطع دکتری (از جمله پذیرفته شدگان مهر ۱۳۹۹) می توانند مدارک لازم (: یک قطعه عکس، تصویر مدرک دکتری یا گواهی اشتغال به تحصیل در دکتری ، توصیه نامه از یک

استاد سرشناس، رزومه کوتاه یک صفحه ای و تکمیل فرم درخواست همکاری) را به نشانی research.imess@gmail.com ایمیل و یا به نشانی پستی : تهران، بلوار کشاورز، خیابان شهید نادری، شماره ۸، مرکز مطالعات خاورمیانه، مدیریت امور پژوهشگران مهمان ارسال نموده و منتظر اعلام نتیجه بمانند. به محض اعلام نتایج بررسی ها، از پذیرفته شدگان دعوت له عمل می آید و بلافاصله ادوره توجیهی متناسب یا شرایط کرونا و با رعایت تمام ضوابط و پروتکل های بهداشتی برگزار می شود. در روز معارفه و جلسه توجیهی مختصات دقیق برنامه ها اعلام می گردد. گفتنی است مهلت ثبت نام در برنامه امسال از ۲۰ مهر ۱۳۹۹ تا دهم آبان ۱۳۹۹ است.

سه. یک پژوهشگر مهمان در طول یک سال ، دقیقاً چه کاری می کند؟

پرسش متداول برای افرادی که نخستین بار پژوهشگر مهمان پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه می شوند این است که یک پژوهشگر مهمان دقیقاً چه تعهدی دارد؟ این پرسش باید برای پژوهشگران سابق هم مطرح باشد برای این که در سال آموزشی - پژوهشی جاری تغییراتی در برنامه های سابق داده شده است که شایان توجه اند. از جمله این که امسال گواهی پایان دوره این دوره ، رتبه بندی شده و به سه رتبه عالی، خوب و متوسط تقسیم بندی گردیده است.

دانشورانی حائز رتبه عالی می شوند که:

اولاً؛ در جلسات گروه مربوطه حضور فعال داشته و به عنوان ارائه کننده، پرسشگر و مدیر میز مشارکت مؤثر داشته باشند.

ثانیاً؛ در طول یک سال حداقل سه تحلیل کوتاه را به تحریر درآورده و در سایت مرکز به نشر برسانند.

ثالثاً؛ در زمینه ارتقای کیفی برنامه ها، به مدیر گروه یا پژوهشکده پیشنهاد مکتوب بدهند.

چهار. افزوده ها و تمایزهای برنامه امسال

با توجه به شرایط تازه مرکز / پژوهشکده و تجارب حاصله از هشت دوره گذشته، برنامه پژوهشگران مهمان در سال جاری حداقل پنج ویژگی متمایز خواهد داشت:

الف. هر پژوهشگر می تواند عضو اصلی (پیوسته) یک گروه و عضو مهمان (وابسته) دو گروه دیگر باشد. به عبارت روشن هر نفر می تواند عضو سه گروه باشد و این عضویت در گواهی پایان دوره هر پژوهشگر ثبت می شود.

ب. گواهی اعطایی به پژوهشگران مهمان در پایان دوره فقط گواهی پژوهشگرده مطالعات استراتژیک خاورمیانه نیست، مهر و امضای نهادهای علمی معتبر دیگر نیز در گواهی پایان دوره خواهد بود.

پ. امسال تعداد، کیفیت و تنوع گروه های پژوهشی کاملاً متحول شده است، به گونه ای که هر پژوهشگر مهمان می تواند از بین **۲۴ گروه مطالعاتی** (موضوعی - منطقه ای) سه گروه را انتخاب و در هر سه آن ها فعال باشد. (اسامی و حوزه فعالیت گروه ها در ادامه این اطلاعیه آمده است).

ت. برنامه های منظمی برای آموزش، سنجش و ارتقای مهارتی پژوهشگران مهمان اجرا خواهد شد. در این راستا سعی وافر شده است تا برای مدیریت گروهها، از دانش آموختگان ممتاز، خوش فکر و جوان دوره دکتری دعوت به عمل آید و آمده است.

ج. هر گروه یک **هیئت مدیره سه نفره** (شامل ناظر علمی، مدیر گروه و دبیر اجرایی) دارد. ناظر علمی، هدف گذاری یک ساله را عهده دار است. مدیر گروه مسئول تعیین موضوع، دعوت از سخنران و **مدیریت گروه با اختیار کامل** است. دبیر اجرایی هم دستیار مدیر گروه در پیشبری امور جاری گروه (از جمله تهیه گزارش جلسه، سازماندهی مدعوین و ...) به شمار می آید.

پنج. گروه های ۲۴ گانه و حوزه کاری هر گروه

به منظور پوشش تخصصی تحولات و اجتناب از کلی گویی و نیز فراموشی برخی حوزه ها یا موضوعات مؤثر در خاورمیانه پژوهی، ۱۶ گروه جدید به مجموعه گروه های موجود و سابق افزوده شده، ضمن اینکه گروه های سابق هم مطابق با تحولات جاری ترمیم و روزآمد شده اند. اسامی، مدیران و حوزه کاری گروه های ۲۴ گانه به شرح زیر است:

۱. گروه مطالعاتی روندها و جریان های فکری در خاورمیانه امروز

گروه روندهای فکری طی هشت سال گذشته یکی از گروه های سرآمد پژوهشگرده بوده است. غالب برنامه های این گروه در حوزه های **مباحثه انتقادی با دانشوران ایران امروز** (من جمله داریوش شایگان، رضا داوری، محمود سریع القلم، جواد طباطبایی، محسن رنایی، فرهنگ رجایی، سید جلال الدین دهقانی و ...)، **ریشه های فکری خشونت و بی قراری و نقد آثار پایه در حوزه خاورمیانه پژوهی** بوده است. در سال پیش رو این گروه **زیر نظر دکتر فرهنگ رجایی** (استاد اندیشه سیاسی و روابط بین الملل در دانشگاه کارلتون کانادا) و با **مدیریت دکتر مختار نوری** (دانش آموخته اندیشه سیاسی و صاحب اثر در تبارهای فکری حیات و سیاست) فعالیت های جدیدی را از سر می گیرد. دبیر اجرایی گروه روندهای فکری بر عهده آقای **سید نوید کلهرودی** (دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم

سیاسی و ایران پژوه) خواهد بود. دانشورانی که حوزه کار و علاقه آنها اندیشه سیاسی است معمولاً اولین انتخاب آن ها گروه روندها و جریانهای فکری است.

۲. گروه مطالعاتی روسیه و خاورمیانه

نظر به تحول نگاه روسیه به مسایل بین المللی و پدیداری رقابتی نو و عالمگیر بین روسیه و ایالات متحده، گروه جدید التاسیس روسیه و خاورمیانه، به ملاحظات استراتژیک این کشور در تحولات منطقه خواهد پرداخت. این گروه زیر نظر دکتر جهانگیر کرمی (دانشیار گروه مطالعات روسیه در دانشگاه تهران) و با مدیریت دکتر علیرضا نوری (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی) به واری و رصد و آینده پژوهی سیاست روسیه در خاورمیانه می پردازد.

۳. گروه مطالعاتی مسائل و سیاست ترکیه

گروه مطالعات ترکیه به عنوان قدیمی ترین گروه مرکز مطالعات خاورمیانه به کالبد شکافی جامعه داخلی و سیاست خارجی ترکیه می پردازد. مدیریت این گروه در دوره جدید بر عهده دکتر احسان اعجازی خواهد بود که زیر نظر دکتر سید اسداله اطهری با دبیری دکتر مهدی لکزی جهت گیری های جدید ترکیه در حوزه های مهمی چون عراق ، سوریه ، قفقاز و کرانه های مدیترانه را واری می کنند.

۴. گروه مطالعاتی مسائل عراق

کشور عراق به عنوان میزبان تحولات و تحركات عظیم و مؤثر ، در بین ۱۵ همسایه ایران بیشترین مرز مشترک با کشورمان داراست، گروه مطالعات مسایل عراق ، گروهی تازه تأسیس است که به جامعه شناسی سیاسی عراق، سیاست خارجی عراق و منابع و موانع همسویی بین ایران - عراق می پردازد. برای اداره این گروه مهم و نوپا از محققان سرشناس و مطلعی دعوت به همکاری شده است که در نوع خود و تحقیقا بی نظیر است. این گروه با مدیریت آقای حمید اسلامی (که سالها در عراق زیسته اند) و تحت نظر (افتخاری) آقای عباس نوریان فعالیت می کند و میزبان علاقمندانی است که تحولات عراق را پی گرفته اند و یا در مباحثی مانند مرجعیت، اقلیم کردستان، داعش و ... سر رشته دارند.

۵. گروه مطالعات آفپاک (افغانستان و پاکستان)

گروه تازه تأسیس آفپاک به ریشه یابی و ارزیابی تحولات و تحركاتی می پردازد که در افغانستان و پاکستان حادث می شوند. آقای مجتبی نوروزی که طی ۱۲ سال اخیر فقط و فقط روی این دو کشور متمرکز است راهبر این گروه

هست و در ادامه مسیر از کمک ها و مساعدت های دیپلمات های مرتبط (از جمله **دکتر محمد تقی جهانبخش**) بهره مند خواهد بود. با تأسیس این گروه امید می رود ادبیات و تحلیل مناسبی در خصوص محور شرق ایران تولید و منتشر شود.

۶. گروه مطالعاتی مسائل راهبردی خاورمیانه

گروه مطالعات راهبردی خاورمیانه ، گروهی است که سه سال سن دارد و با **مدیریت دکتر ابراهیم متقی** اداره می شد. به صلاحدید ایشان مدیر جدید گروه مزبور بر عهده **خانم دکتر فاطمه سلیمانی پورلک** خواهد بود. **دکتر افسانه رشاد** هم عهده دار دبیر اجرایی این گروه هستند. گروه مزبور فضایی است برای کاوش و پژوهش در باب مباحث حیاتی و بنیادین ملل غرب آسیا (خاورمیانه) و زیر نظر یکی از استادان مطلع در باب مباحث راهبردی خاورمیانه یعنی **دکتر ابراهیم متقی** ، استاد دانشگاه تهران.

۷. گروه مطالعاتی چین و خاورمیانه

کمتر کسی تردید دارد که چین قرن ۲۱، امریکای قرن ۲۰ می شود با این تفاوت که از محور شرق امور جهان را متأثر می کند. لذا **جهت گیری های نوین و چندبعدی چین در خاورمیانه** ارزش استراتژیک دارد. با توجه به نیازها و نیز مزادهای چین در مناسبات بین الملل، گروه مطالعاتی چین و خاورمیانه تأسیس گردید. این گروه با **مدیریت و نظارت دکتر محسن شریعتی نیا**، استادیار دانشگاه شهید بهشتی و صاحب اثر در مطالعات چین شناسی به فعالیت خود ادامه می دهد و میزبان دانشورانی است که حوزه مطالعاتی شان شرق و مباحث مربوط به چین است.

۸. گروه مطالعاتی نفت ، گاز و انرژی های نو

گروه نوپای نفت، گاز و انرژی نو به اقتصاد سیاسی و رگه های تجاری تصمیمات و تحولات سیاسی معطوف است که بحث های مهمی مانند دیپلماسی خط لوله، مخازن مشترک بینا کشوری و بررسی تحول و تنوع کانون های جدید تولید و مصرف انرژی در جهان صنعتی شده می پردازد. انرژی های نو از جمله انرژی هسته ای، خورشیدی و باد نیز در عداد بحث های این گروه می باشد. دبیر اجرایی این گروه خانم گلاره رستگاریا است که با **مدیریت دکتر رحمت حاجی مینه** ، استاد دانشگاه و پژوهشگر مهمان نمونه مرکز و **تحت نظارت علمی خانم دکتر مریم پاشنگ** به بحث و فحص در باب نفت و گاز و انرژی های نو می پردازد.

۹. گروه مطالعاتی مسایل عربستان سعودی

یکی از غریب ترین موضوعات در محافل آکادمیک و مراکز استراتژیک ایران، **جامعه، حکومت و سیاست خارجی پیچیده عربستان سعودی** است. بنیادهای حکمرانی در عربستان، دلایل فکری- اقتصادی نشو و نمای شخصیت

های رادیکال ، آینده عربستان سعودی و جهت گیری آن در قبال جهان شیعه و محور مقاومت و ... از جمله بحث های مطرح در گروه عربستان شناسی است. حوزه کاری این گروه با پادشاه شدن محمد بن سلمان در آینده نزدیک و شفاف شدن نگرش عربستانی ها در خصوص امریکای پسا ترامپ، طراوت و جدیت بیشتری خواهد یافت. این گروه زیر نظر دکتر حسن احمدیان، عضو هیئت علمی در دانشگاه تهران (دانشکده مطالعات جهان) و با مدیریت آقای کامران کرمی (متخصص در امور عربستان) کار خود را پی خواهد گرفت.

۱۰. گروه مطالعاتی تروریسم در خاورمیانه

دکتر امیر محمد حاجی یوسفی (استاد دانشگاه شهید بهشتی) به عنوان ناظر علمی گروه و دکتر مهدخت ذاکری در قامت مدیر گروه مطالعات تروریسم در خاورمیانه به واکاوی در ارکان قدیم و اشکال جدید تروریسم در خاورمیانه خواهند پرداخت. این گروه نوپا با مطالعه متون اساسی و نظرخواهی از دانشوران منطقه و ورای آن در پی پاسخ به این پرسش است که کانون های تجمع و تراکم تروریسم نوین و دلایل رونق مفاهیمی چون نارکو تروریسم، تروریسم هسته ای، مذهبی و سایبری کدامند. گروه نوپای مزبور، مناسب کسانی است که در حوزه نا امنی، تروریسم ، جنایات سازمان یافته و قاچاق انسان مطالعه و یا علاقه دارند.

۱۱. گروه مطالعاتی آینده پژوهی در خاورمیانه

این که خاورمیانه به کدامین سو می رود و روندها و رخدادهای شگفتی ساز آن کدامند و چه سناریوهایی را می توان برای یکایک ملل و موضوعات منطقه ترسیم نمود، در گروه جدید التأسيس آینده پژوهی خاورمیانه یا غرب آسیا مورد بررسی قرار می گیرد. این گروه زیر نظر دکتر اصغر افتخاری (استاد دانشگاه امام صادق (ع)) و با مدیریت دکتر احد رضایان (دانشجوی فوق دکتری آینده پژوهی در دانشگاه تهران) به رصد روندها و تخمین آینده های محتمل منطقه خواهد پرداخت.

۱۲. گروه مطالعاتی ایران و تمدن ایرانی

ایران و سرشت و تمایزهای آن مبحث دراز دامنی است که بدون درک آن نمی توان سیاست خارجی کشور و ملاحظات اساسی آن را درک و درمان نمود. گروه جدید التأسيس ایران و تمدن ایرانی، صرفاً در توصیف تاریخ یا توضیح واضحات متوقف نمی ماند و دل مشغول این سؤال بنیادین است که ایران در پهنه منطقه با چه مخاطرات و خطراتی رویارو است و این امر پیش از آن که مسأله ای سیاسی یا جناحی باشد، ماجرای فکری است. این گروه جدید زیر نظر دکتر احمد بستانی (عضو هیأت علمی دانشگاه خوارزمی) و با مدیریت دکتر عارف مسعودی (دانش آموخته اندیشه سیاسی در دانشگاه شهید بهشتی) اداره خواهد شد و دبیر اجرایی این گروه را آقای سید نوید کلهرودی عهده دار می شود.

۱۳. گروه مطالعاتی مسائل مصر و لیبی

کانون تمرکز گروه «مصر و شمال آفریقا» ی سابق، اینک به مصر و لیبی محدود شده است تا ضمن کاستن از گستره بحث ها بر عمق و کیفیت کار افزوده شود. دغدغه اصلی این گروه، سیاست خارجی، حکمرانی و جامعه شناسی سیاسی دو کشور مصر و لیبی است که در شمال آفریقا و ساحل مدیترانه واقع شده اند اما عملا بخشی از مجموعه منطقه خاورمیانه هستند. گروه مطالعاتی مصر و لیبی زیر نظر دکتر سید عبدالامیر نبوی (عضو هیئت علمی پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی و رئیس سابق انجمن علوم سیاسی ایران) و با مدیریت دکتر محمد سلطانی نژاد (عضو هیئت علمی در دانشگاه تهران) به فعالیت خود ادامه خواهد داد.

۱۴. گروه مطالعاتی مسائل سوریه

طی ده سال اخیر، ماجراهای سوریه خبر شماره یک جهان و منطقه بوده است. متأسفانه برای این مبحث مهم و ضروری، گروه مستقل و متمرکز وجود نداشته، لذا گروه جدیدالتأسیس مطالعات مسائل سوریه بر آینده حکومت دمشق و ملاحظات قدرت های همسایه و دخیل در امور این کشور متمرکز خواهد شد. این گروه زیر نظر و مدیریت دکتر حمیدرضا دهقانی پوده، رئیس اداره خاورمیانه وزارت امور خارجه و سفیر ایران در قطر هدایت خواهد شد. کادر مدیریتی این گروه در شرف تکمیل است و برای علاقه مندان مبحث سوریه این نوید را می دهیم که اعضا و تیم راهبری گروه با نهایت وسواس و دقت علمی – اجرایی انتخاب خواهند شد. این گروه تا اطلاع ثانوی زیر نظر دکتر قدیر نصری اداره می شود.

۱۵. گروه مطالعاتی مسائل خلیج فارس و کشورهای همجوار

مسائل نوپدید و دشواری های کشورهای قطر، امارات متحده عربی، کویت، بحرین، عمان، یمن و خود منطقه خلیج فارس در گروه حاضر به بحث و فحص نهاده می شود. طی هشت سال اخیر این گروه کارنامه ای درخشان و شایان تحسین داشته است. گروه خلیج فارس و کشورهای همجوار زیر نظر دکتر سید جواد صالحی (عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز و پژوهشگر ارشد مرکز مطالعات خاورمیانه) با مدیریت دکتر جواد حیران نیا، به کار خود ادامه خواهد داد.

۱۶. گروه مطالعات هیدروپلیتیک (آب و مسائل آن)

با رشد حتمی صنعت، شهرنشینی و جمعیت، آب و مناقشات آب پایه یکی از دشواری های مانای منطقه خواهد شد. همان گونه که اینک نیز چنین است و خاورمیانه به دلیل قلت منابع آب و سوء مدیریت در منابع موجود آبی، آستان حوادث مبهم و مهمی در آینده است. گروه جدیدالتأسیس هیدروپلیتیک زیر نظر دکتر حجت میان آبادی (فوق دکتری دیپلماسی آب از هلند و دانشگاه هاروارد امریکا) و با مدیریت دکتر حسین ربیعی (عضو هیئت

علمی در گروه جغرافیای سیاسی در دانشگاه خوارزمی) به فعالیت می پردازد و میزبانی مناسب برای مباحث بین رشته ای و علاقه مندان به تحولات اقلیمی و تبعات آن می باشد.

۱۷. گروه مطالعاتی جنبشهای اسلامگرا

این گزاره ی درست عمیقاً جای گیر شده است که خاورمیانه ی امروز ، میزبان گروه های جهادی شده است تا گروه های ملی گرا. واقعیت های میدانی هم مؤید این دگردیسی سیاسی هستند، به گونه ای که می توان دهها گروه جهادی و دین پایه را برشمرد. اما در مقایسه با گروههای اسلامگرا (در قالب جهادی یا ارشادی) ، روند گروه های ملی گرا یا قوم گرا رو به رشد نیست. این قبیل مباحث به اضافه نوسلفیسم و مخازن فکری – عقیدتی گروه های اسلامگرایی چون القاعده، اخوان المسلمین، داعش، النصره، جماعت اسلامی و دهها گروه دیگر در چندین کشور منطقه در گروه مطالعاتی جنبشهای اسلامگرا محل بحث خواهد بود. گروه مذکور **تحت نظارت دکتر حمید احمدی** استاد دانشگاه تهران و با **مدیریت آقای محمد رضا عشوری**، محقق سرشناس و مطلع در حوزه گروه های اسلامگرا اداره می شود.

۱۸. گروه مطالعاتی مسائل فلسطین و اسرائیل

با توجه به روند فزاینده تحرکات رژیم اسرائیل و نیز کمرنگ شدن مسأله قدس طی شش سال اخیر، طبیعی و ضروری است مسایل پیچیده فلسطین و اسرائیل مورد بازکاوی مجدد ، بدیع و علمی قرار گیرد و این مهم در گروه مطالعاتی مسایل فلسطین و اسرائیل به انجام خواهد رسید. گروه مزبور **زیر نظارت دکتر شهریار نیازی** (استاد مطالعات ادبیات عرب در دانشگاه تهران) و با مدیریت آقای **منصور براتی** (پژوهشگر حرفه ای در امور فلسطین – اسرائیل) کار خود را شروع می نماید.

۱۹. گروه مطالعاتی مسائل لبنان

گروه جدیدالتأسیس **مسائل لبنان**، سیاست خارجی و جامعه شناسی سیاسی این کشور مهم و برجسته در سیاست خارجی ایران را مطالعه می کند. مباحثی مانند وزن حزب الله در باسکول سیاست بیروت، ملاحظات قدرت های دخیل در امور لبنان (ایران ، فرانسه و عربستان سعودی و ...)، آینده جبهه مقاومت و اختلافات لبنان – رژیم اسرائیل سرفصل های مطالعه و مباحثه این گروه خواهد بود. گروه مطالعات لبنان **زیر نظر آقای محمد علی مهتدی**

و با مدیریت آقای محمد خواجهویی (صاحب داده ها و تجارب میدانی در امور لبنان) به تلاش علمی می پردازد تا ضمن تربیت نسلی نو در حوزه لبنان شناسی ، شناخت جامعه علوم سیاسی از واقعیت لبنان ارتقاء پیدا کند.

۲۰. گروه مطالعاتی کشمکش ها و همکاری ها

گروه فوق الذکر زیر نظارت عالیہ دکتر حمید احمدی، سردبیر فصلنامه مطالعات خاورمیانه و استاد دانشگاه تهران هدایت می شود و مدیریت آن بر عهده دکتر سید محسن مصطفوی خواهد بود. دغدغه اصلی این گروه کاوش در زمینه های تعارض و همکاری و ریشه ها و آینده آن دو در خاورمیانه است. با توجه به بحران خیزی تأسف بار منطقه به نظر می رسد گروه مطالعات کشمکش و همکاری روزهای شلوغی در پیش خواهد داشت. اختلافات متعدد قومی، مذهبی، ارضی و عقیدتی در کنار همکاری های تجاری-امنیتی بین ملل منطقه مواد پژوهشی این گروه خواهند بود.

۲۱. گروه مطالعاتی امریکا و خاورمیانه

همان گونه که از عنوان گروه هویداست گروه مطالعاتی امریکا و خاورمیانه، به واریسی ملاحظاتی و استراتژی های امریکا در خاورمیانه می پردازد. سیاست امریکا در خصوص عراق، سوریه، ایران، عربستان سعودی در مسائلی چون تروریسم، تسلیحات، انرژی، حقوق بشر ، سیاست منطقه ای ایران و .... ، محورهای کار این گروه می باشد. گروه مطالعاتی امریکا و خاورمیانه زیر نظر دکتر حسین دهشیار استاد روابط بین الملل دانشگاه علامه طباطبایی و صاحب اثر در امور امریکا، با مدیریت دکتر معراجی اداره خواهد شد.

۲۲. گروه مطالعاتی مفاهیم و متن های اساسی در خاورمیانه شناسی

واپسین گروهی که اخیرا تأسیس شده است مفاهیم و متن های اساسی در خاورمیانه شناسی نام دارد و کار اصلی آن عبارت است از مطالعه، تفسیر و مقایسه متون اساسی است تا شاید از این رهگذر ریشه جهت گیری های فعلی ملل و مقامات منطقه استخراج شود. گروه مفاهیم و متن های اساسی، به تأمل در مفاهیمی چون خلافت، جهاد، خشونت، ترور، مصالحه، دارالاسلام و دارالکفر، شریعت، قانون و دیگر مفاهیم پایه می پردازد تا بتواند منابع و مخازن فکری رفتارهای سیاسی را استخراج نماید. گروه مزبور زیر نظر دکتر قدیر نصری از دانشگاه خوارزمی و با

مدیریت دکتر شهاب دلیلی (دکتری اندیشه سیاسی) اداره خواهد شد. این گروه مناسب کسانی است که به مطالعه متن های دوران ساز علاقه مند هستند.

۲۳. گروه مطالعاتی مسایل قفقاز و آسیای میانه

با تداوم نگران کننده بحران در قره باغ و دخیل شدن چندین قدرت متنوع و متعارض در این ماجرا ، وجه ایرانی موضوع اهمیت شایانی یافته است. امکان مهاجرت گروههای خطرناک و تروریست به منطقه قفقاز و شاید آسیای میانه را نمی توان جدی نگرفت. لذا گروه نوپای مطالعات مسایل قفقاز و آسیای میانه ، آینده سیاست خارجی ، آسیب پذیری و قدرت بالقوه منطقه را واری می کند. این گروه تحت **مدیریت دکتر ولی کالجی** (دانش آموخته دکتری مطالعات منطقه ای در دانشگاه تهران و صاحب اثر و نظر در امور منطقه مزبور) اداره خواهد شد. **ناظر علمی این گروه ، دکتر افشین زرگر** (استاد روابط بین الملل) می باشد. این گروه ، برای کسانی که علاقه و برنامه پژوهشی در باب مسایل منطقه قفقاز و آسیای میانه دارند ، مناسب و ثمربخش است.

۲۴. اقتصاد سیاسی تحریم

ابعاد و وجوه اقتصادی سیاسی تحریم و شیوه های پیشگیری یا مقابله با تحریم های اولیه و ثانویه ، در **گروه جدیدالتأسیس اقتصاد سیاسی تحریم** ، بحث و کالبدشکافی می شود. ضرورت تحریم پژوهی ، هنگامی مضاعف می شود که موفقیت های آن و نیز احتمال تکرار و تشدید آن را تصور کنیم. بر این اساس مباحثی مانند پیچیدگی های تقنینی تحریم ، مبانی اقتصادی سیاسی تحریم ، پیامدهای واقعی و فنون تقلیل فشارهای ناشی از تحریم ، کشف راههای نو برای کاستن از آثار و ترمیم زخم های تحریم در این گروه بررسی می گردد. برای نظارت و مدیریت این گروه با استادان خوشنام که دارای انگیزه ، سواد و مجال باشند در حال گفت و گو هستیم که امیدواریم به زودی تمام و اعلام شود. تمام سعی مان را به کار بسته ایم تا افرادی کیفی و علمی ، کار گروه را عهده دار شوند.

والسلام / هل یستوی الذین یعلمون و الذین لایعلمون (آیا آنان که می دانند با آنان که نمی دانند ، برابرند؟ / آیه نهم از سوره زمر)

پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه

فرم درخواست پژوهشگر مهمان برای سال آموزشی - پژوهشی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

مشخصات فردی:

نام و نام خانوادگی: _____
سال و محل تولد: _____
سطح تحصیلات: □ دانشجوی دکتری □ فارغ التحصیل دکتری
رشته تحصیلی دکتری: _____
نشانی پستی محل کار یا سکونت: _____
شماره تلفن: _____
میزان آشنایی با زبان های خارجی: _____
محل تحصیل دکتری: _____
آدرس ایمیل: _____

توجه:

همان گونه که در فرم ثبت نام آمده است، هر پژوهشگر مهمان می تواند عضو اصلی (پیوسته) یک گروه و عضو مهمان (وابسته) دو گروه باشد. لطفا بعد از مطالعه دقیق متن بالا سه گروه انتخابی خود را به ترتیب ذکر نمایید.

۱. ۲. ۳.

فرم مربوطه و مدارک را تا ۱۰ آبان ۱۳۹۹ به همراه مدارک مذکور به ایمیل زیر ارسال نمایید.

research.imess@gmail.com

شماره تماس جهت پاسخگویی:

۰۲۱۸۸۹۷۲۱۸۹ / ۰۲۱۸۸۹۷۲۱۸۶